

Musiikki kantaa hiljaiseen viikkoon

Uusimmista levyistä löytyy musiikkia hiljaisen viikon jokaiselle päivälle.

Palmusunnuntaina katsotaan koko tie: Hugo Distlerin säveltämä Koraalipassio vuodelta 1932 avaa silmien eteen pääsiäisjuhlan Jerusalemissa. Kuninkaana kaupunkiin ratsastavan miehen päivät ovat luetut, kun Päivi Kiisken johtaman Wiipurilaisen Osakunnan Laulajien Choralpassion (Fuga) on laulettu. Distler avaa uusia näkökulmia hyvän evankeliumitekstin mietiskelyhetken tavoin.

Saamelaisten uskosta kertova ”Aslak Hetta” - ooppera hiljentää pitkäperjantaina.
Kuva: matti karppinen

Maanantaina tarkennetaan näkökulmaa maamme korkeatasoisimpiin lukeutuvan ensemblen, Lumen Valon levyllä Adoratio (Sigillum 2004). Syntisen ja Kristuksen keskustelu Ah Gentle Jesu noin vuodelta 1500 on hyvä avaus. Lumen Valo aloittaa Urmas Sisakin Deo Gracias -ylistyksellä. 1500-luvulta Woefully arrayed veisi taas tuskaan. Joonas Kokkosen Laudatio Domini ylistää. Arvo Pärt pysyttelee Vanhassa testamentissa.

Tuska ja ilo vuorottelevat. Niin kuin arjessakin.

Etsittäköön pyhyyttä tiistaina virolaisen Veljo Tormisin

Vision of Estonia -äänitteiltä (Alba). Maansa merkittävimpiin nykysäveltäjiin kuuluvan Tormisin sävellykset ovat Ants Sootsin johtaman Estonian kansallisen mieskuoron, Eesti Rahvusmeeskoorin osaavissa käsissä. Hiljaisella viikolla katsotaan yhteiskunnallisten kannanottojen yli, oman maan ulkopuolelle ja pyydetään ”Varjele, Jumala, soalt”, sodalta. Kantelettaren säkein.

Keskiviikkona instrumentaalimusiikki saa vapauttaa ajatukset. Assi Karttunen soittaa cembaloa Johann Jacob Frobergerin (1616–1667) tuotantoa esittelevällä levyllä Memento Mori Froberger (Alba). Meditaatiomusiikiksi siitä ei ajoittaisen reippautensa takia ole.

Karheempaa musisointia kaipaavalle voi suositella vuonna 1763 käyttöön vihittyjen Fagervikin kirkon urkujen soittoa. Suomen vanhimpia käytössä olevia urkuja soittava Anders Storbacka kasvattaa yksinkertaisuudesta monta hyvettä. Rosot ja karuus herättävät monta ajatusta.

Kiiristorstai on itseoikeutettu passioiden päivä. Johann Sebastian Bachin Matteus- ja Johannespassiot kestävät ajasta aikaan.

Pitkäperjantaina yleensä hiljentää Joonas Kokkosen ooppera Viimeiset kiusaukset. Tänä vuonna maisema vaihtuu: Armas Launin 1920-luvulla säveltämä Aslak Hetta saa soida arkaista maisemaa, runsasta sävelmieltä ja henkivaltojen taistelua Sakari Oramon johtaman Radion Sinfoniaorkesterin siivittämänä (Ondine).

Nizzaan muuttanut ja sinne unohtunut säveltäjä Armas Launis (1884–1959) oli merkittävä suomalainen folkloristiikan tutkija. Retkien tuloksena syntyi kolmiosainen saamelaisooppera, jossa otetaan mittaa paikallisista palvontamenoista ja ”huutajien” edustamasta kristinuskosta. Ooppera perustuu tositahtumiin, vuoden 1852 Norjan Koutokeinossa tapahtuneeseen verilöylyyn. Aslak Hetta hyökkäsi kylään hävittääkseen jumalattomat, mutta hävisi taistelun ja hänet mestattiin.

Luomakunta on hiljaa.

Lauantain pyhitän Marialle. Kansa liikehtii jo marketeissa, mutta ”neitsyt Maria emonen suree poijuttansa”, käy läpi elämänsä. Ilona Korhosen johtama Vantaan kamarikuoro auttaa matkaan. Senni Timonen kertoo Marian virsi -levyn kannessa laajasta Luojan virsi -kansanrunoelmasta, joka kertoo Kristuksen vaiheet sikiämisestä ylösnousemukseen. Karjalan ja Inkerin väestön keskuudessa yleensä naisten esittämää runoelmaa kutsutaan Marian virreksi.

Vantaalaiset esittävät Arhippa Perttusen vuonna 1834 Elias Lönnrotille laulaman version Marian virrestä. Kalevalaisuus on läsnä, suomalaisuus. Saunaa etsitään, mutta Paras poika syntyy pakkasella, kivun ja tuskan kautta.

Se ei Marian elämästä katoa.

Pääsiäissunnuntai on suomalaiselle luterilaiselle kristinuskon vaikein päivä. Me osaamme surra ja kärsiä, mutta iloita ja riemuita?

Maltillisesti iloitseville voisi suositella vanhaa kunnon Mozartin Requiemia, vaikkapa tuoreimpana Helsingin Johanneksenkirkon urkurin Pertti Eerolan johtamana versiona (Fuga). Sielunmessu päättyy kirkkauteen ja valoon.

Äärimmäistä ilon kokemusta hakevien on vaihdettava klassinen musiikki ensimmäiseen suomalaiseen ylistyslevyyn. Näkykonferenssissa Helsingissä 24.7.2004 äänitetty Suurin on rakkaus (Kustannusyhtiö Visio Oy) tarjoaa mahdollisuuden ylistää yhdessä, suomeksi.

Oon vapaa päättää levyn. Toisen pääsiäispäivän musiikiksi riittäisi, jos tuon viestin muistaisi.

Annmari Salmela